

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum Unicum. eodem Titulo in sexto. Licèt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

reus redimitur aliquo temporali, seu pretio æstimabili, quod est Simoniacum.

At verò transactio improprie dicta, sive compositio amicabile videlicet ob bonum pacis, & concordie per iudicis ordinarij, aut delegati, imò etiam arbitratorum auctoritate fieri potest, juxta *cit. c. nisi* ubi id docuit, & *ibidem Gl. v. ex jussione*, quæ rectè monet, quòd talis compositio amicabile fieri non possit partium conventionione, & ideo si inter partes ita transactum fuerit, ut unus à lite beneficiaria recedat, eique temporale quidquam detur, Superior confirmare non debet, sicuti docet etiam Suarez *tom. I. de religione lib. 4. de Simoniacâ p. 51. n. 21.* & sumitur *ex c. cum pridem* ubi id dixi *not. 1. de pacis*. Propterea si constet, parti uni jus ad beneficium, aut decimas clericales competere, vel saltem causam, quæ in judicio versatur, ita comparatam esse, ut pro ipso sententia ferenda sit, tunc iudex compositionis ejusmodi auctor esse non potest, ut quidpiam temporale detur illi parti, quæ dicto jure nititur, cum te ipsa daretur in compensationem juris, seu ut jure spirituali cedat, prout colligitur *ex cit. c. 2. de arbitris*.

CAPITULUM UNICUM.

eodem Titulo in sexto.

Licet.

PARAPHRASIS.

Romanus Pontifex Titio dedit gratiam expectativam, id est, quòd beneficium in die celsi ipsi conferendum sit, si vacet, aut si jam non vacet, quòd proximè vacaturum est, dato certo executore ad compellendum. Postea accidit, ut duo Clerici in eadem die celsi in manu Ordinarij resignarent, causâ permutationis. Tunc Titius accessit ad Ordinarium, & petijt beneficium resignatum sibi conferri vigore gratiæ expectativæ. Hoc in casu ait Bonifacius VIII. licet Titius secundum rigorem obtinere debeat, spectatâ tamen

æquitate, quæ juris rigori præferenda est expectativas gratias in beneficijs resignatis causâ permutationis locum non habere, cum eorum resignatio facta sit conditione permutandi, quæ potest impediri non debet.

SUMMARIUM.

Non obstantibus gratijs expectativis permutatio beneficiorum fieri potest.

Notandum. Permutatio beneficiorum fieri potest non obstantibus gratijs expectativis, sive, ut aliter dicam, gratiæ expectativæ se non extendunt ad beneficia resignata, causâ permutationis. Ratio sunt duæ. Prima. Licet beneficia resignata in manu Ordinarij verè vacent, sed considerato rigore, ac veluti exterrè verborum, comprehendantur sub gratijs expectativis, in quibus generatim dicitur, primò vacaturum beneficium conferendum, tamen ratio æquitatis, quæ rigori præfertur *L. placuit 8. Cod. de beneficijs*. id non permittit, cum resignatio sit causâ permutandi, sive non in alium benem, nisi ut permutatio sequeretur, sed si secuta non sit, beneficia restitui debent permutantibus, & si alicui alteri præemptantibus beneficium conferatur, juxta collatio *Clement. unica hoc tit.* Altera gratiam expectativam habens consequi non potest, cum nihil omninò ipsi deperat, quandoquidem Clerici resignationem beneficiorum non fecerunt, nisi animo permutandi, actus autem agentium extendi non debet ultra eorum intentionem ait *Gl. in notandis*.

Excipe, nisi ex qualitate, & circumstantiæ facti appareat, permutatione beneficiorum factam esse in fraudem, tunc ea non obstat, locus esse debet gratiæ expectativæ *argum. hujus c. & tradit Gl. recepta v. de fraud. & sumitur ex c. 2. de renuntiacione n. 6.* non tamen ideo præcisè, quia beneficium tenue cum pingui permutatur, vel inter senem, & juvenem permutatio non

cedit, sufficiens præsumptio fraudis est, prout hic notavit *Francus n. 12. argum. L. dolus 10. Cod. de rescindenda venditione.* Ubi habetur, quòd dolus emptoris qua-

litate facti, non quantitate pretij æstimatur. ubi *Gl. marginalis.* dolus in venditione intervenisse probatur ex verbis, & actibus.

TITULUS XX.

DE FEUDIS.

DOSTEQUAM de contractibus, quibus rerum dominium directum transfertur, in præcedentibus titulis actum fuit, subjungitur nunc de Feudo, siquidem per contractum feudalem transfertur dominium utile, seu jus utilitatis; quare inter species alienationis prohibita Feudum numeratur, scilicet & emphyteusis.

CAPITULUM I.

Insinuazione.

PARAPHRASIS.

Ecclesia Cathedralis Mariensis cuidam M. villam, seu possessiones quasdam concesserat in Feudum. Postea idem M. ab Episcopo Mariensi pecunias mutuas accepit, & dictam villam, seu possessiones pignoris nomine obligavit. Hoc in casu ait Innoc. III. quòd Episcopus fructus ex villa perceptos in sortem computare non teneatur, dummodo interea temporis, quo fructus Ecclesia percipit, dictus M. à servitio, ratione Feudi, Ecclesie præstando immunis sit.

SUMMARIUM.

Offenditur, casum hujus Capituli esse specialem.

Notandum. Casus iste specialis est, in quo creditor ex pignore perceptos fructus in sortem computare non tenetur, si videlicet domino directo Feudum pignoris nomine obligatum sit, Ita etiam habetur in

c. conquestus 8. de usuris. & docui lib. 3. tra. 4. c. 16. n. 20. ubi rationem attuli: quia indecens videtur, ut ipsemet dominus directus ex re propria penes ipsum ex voluntate alterius partis, videlicet debitoris, existente, acceptos fructus non lucretur, sed alij tradere teneatur. Quare ita judicandum, quòd interim, dum feudum pignoris loco domino traditur, Feudi contractus cesset, & consequenter etiam Vasallus à servitio, aut pensione interea liber esse debeat.

CAPITULUM II.

Ex parte.

PARAPHRASIS.

Archiepiscopus Mediolanensis tria quæsitiva ex Innoc. III. Primum, si coniungat, Vasallum suæ Ecclesie mori, ita, ut Feudum ad Ecclesiam, & Archiepiscopum revertatur, num liceat alterum infeudare non obstante juramento, quo Archiepiscopus obstrictus est non infeudandi de novo, inconsulto Papâ. Alterum, si Vasallus Ecclesie Feudum alienarit, num de eo ipsius filium, aut consanguineum ejusdem Feudi consortem investire possit. Tertium, si Feudum alienatum sit, quod Ecclesia, seu Archiepiscopus facile recuperare non possit, an licitum sit alicui Laico, idem Feudum de novo concedere hac conditione, ut malè alienatum recuperet, & ab Ecclesia recognoscat. Ad omnia hæc quæsitiva respondet Pontifex affirmando.

M m 2

SUM-